

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 27 – 28 lutego 2018 na kierunku
***prawo* prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji**
Uniwersytetu Rzeszowskiego

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	10
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	11
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	11
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	15
Dobre praktyki	15
Zalecenia	15
Brak	15
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	15
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	15
3.2.....	18
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	19
Dobre praktyki	19
Brak.....	19
Zalecenia	19
Brak	19
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	19
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	19
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	21
Dobre praktyki	21
Brak.....	21
Zalecenia	21
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	21
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	21
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	22
Dobre praktyki	22
Zalecenia	22
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	22

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	22
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	23
Dobre praktyki	24
Zalecenia	24
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	24
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	24
Dobre praktyki	27
Zalecenia.....	27
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	27
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	27
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	30
Dobre praktyki	31
Zalecenia.....	31
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	31
Załączniki:.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Wtorek – 27 lutego 2018 r.	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Środa – 28 lutego 2018 r.	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Wrzosek, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Tadeusz Stanisławski, ekspert PKA
2. dr hab. Tadeusz Biernat, ekspert PKA
3. prof. dr hab. Kamil Kardis, ekspert PKA ds. międzynarodowych
4. Artur Gawryszewski, ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
5. Marcin Wojtkowiak, ekspert PKA ds. pracodawców
6. Paweł Adamiec, ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *prawo* prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim odbyła się z inicjatywy PKA. Obecna wizytacja została przygotowana

i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się Zespołu Oceniającego (dalej: ZO) z Raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast Raport ZO został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także absolwentami oraz studentami ocenianego kierunku. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała kierunek *prawo*.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Prawo	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Jednolite studia magisterskie	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk prawnych/ dyscypliny: prawo, nauki o administracji, prawo kanoniczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	10 semestrów – 300 punktów ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	23 nauczycieli akademickich	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	1208	172
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	8460 godzin	-

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Podstawowe elementy misji Uniwersytetu Rzeszowskiego (dalej UR) wynikają z jej powiązania z europejską i krajową wizją rozwoju szkolnictwa wyższego przedstawioną w dokumentach strategicznych, w tym Europejskich Ramach Kwalifikacji dla „uczenia się przez całe życie” oraz Strategii Rozwoju Szkolnictwa Wyższego w Polsce. Misja uwzględnia potrzebę wdrażania Polskiej Ramy Kwalifikacji i Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w szkolnictwie wyższym, jak również priorytety dla szkolnictwa wyższego w dłuższej perspektywie, określone przez ministrów szkolnictwa państw sygnatariuszy Deklaracji Bolońskiej. Ponadto, w misji Uczelni uwzględnia się oczekiwania rynku pracy, zasoby kadrowe i materialne UR oraz politykę regionalną przedstawioną w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego, Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej, Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego, Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego. Misja i strategia Wydziału oraz związana z nią koncepcja kształcenia na kierunku *prawo* została przedstawiona w dokumencie „Strategia Rozwoju Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego. Jest ona zgodna ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego opracowaną na podstawie art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 1842 ze zm.)” (uchwała nr 1/1/2017 Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 18 stycznia 2017 roku). W dokumencie tym przyjęto, że celem jest wszechstronne kształcenie studentów zorientowanych na wykonywanie zawodów prawniczych. Strategia rozwoju Wydziału, która wpisuje się w Strategię Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego jako realizującego cele edukacyjno-badawcze służące podniesieniu konkurencyjności Uczelni, ma istotny wpływ na koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku. Kształcenie na kierunku *prawo* wykazuje związek z misją Uczelni. Oparte jest na następujących zasadach: dążenia do prawdy, otwartości na wiedzę i nowe idee oraz poszanowania godności człowieka i szacunku dla tożsamości historyczno-kulturowej regionów oraz państw. Przestrzeganie tych zasad sprzyja formowaniu osobowości i obywatelskich postaw studentów, przygotowując ich do odpowiedzialnego pełnienia funkcji społecznych i publicznych. W ten sposób edukowanie na kierunku *prawo* wpisuje się w ideę oraz misję Uniwersytetu Rzeszowskiego, która zakłada, że uczelnia jest to kulturotwórczy, przedsiębiorczy i nowoczesny ośrodek akademicki kreujący rozwój społeczno-gospodarczy oraz kształtujący kapitał intelektualny dla potrzeb współczesnej gospodarki i kultury, na bazie wysoko wykwalifikowanej kadry, nowoczesnego zaplecza naukowo-badawczego, wysokiej jakości badań, dziedzictwa kulturowego regionu i kraju, w zgodzie z fundamentalnymi wartościami, zasadami i normami postępowania utrwalonymi w tradycji uniwersyteckiej.

Koncepcja kształcenia, na kierunku *prawo* nawiązuje do założeń strategii Wydziału, którego celem jest wszechstronne kształcenie osób w różnym wieku, zorientowanych na wykonywanie zawodów prawniczych lub administrowanie jednostkami organizacyjnymi i terytorialnymi. Oferta skierowana jest zarówno do osób rozpoczynających swoją karierę zawodową, jak i do mających już doświadczenie w tego rodzaju pracy. Przygotowany i realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do pracy w sądach, prokuraturach, kancelariach prawnych, organach administracji rządowej i samorządowej oraz innych jednostkach organizacyjnych.

W zakresie oddziaływania na środowisko zewnętrzne kształcenie na kierunku *prawo* wykazuje związek ze strategią Uczelni, a konkretnie z celami strategicznymi UR, którymi są: profesjonalne i efektywne relacje z otoczeniem zewnętrznym, intensyfikacja współpracy z interesariuszami zewnętrznymi oraz kreowanie pozytywnego wizerunku i umacnianie naukowo-badawczej i edukacyjnej pozycji UR.

Doskonalenie koncepcji kształcenia jest konsultowane na spotkaniach z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. W procesie projektowania programu kształcenia na kierunku *prawo* uczestniczyli interesariusze wewnątrzni (m.in. władze Wydziału, Komisja Programowa, Zespoły Programowe, Kierownicy Zakładów i Katedr, opiekunowie praktyk zawodowych oraz pracownicy Wydziału, a także studenci) oraz zewnątrzni (tzn. przedstawiciele organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, administracji publicznej oraz podmioty prywatne).

Istotnym elementem w konstrukcji koncepcji kształcenia jest, co podkreślano przez Władze Uczelni w trakcie rozmów z ZO, budowanie jej z uwzględnieniem postępu w obszarze nauk społecznych oraz dziedzinie nauk prawnych, co – w opinii ZO – znajduje odzwierciedlenie w programach kształcenia

1.2.

Ocena badań naukowych w dyscyplinach nauki związanych z ocenianym kierunkiem studiów jest oparta na analizie tematów badawczych zgodnie z przyporządkowaniem kierunku *prawo* do obszaru nauk społecznych, do dziedziny nauk prawnych (dyscypliny naukowe: prawo nauki o administracji i prawo kanoniczne). Badania naukowe na kierunku *prawo*, prowadzone na Wydziale Prawa i Administracji, obejmują wiele zagadnień związanych z procesem kształcenia w dziedzinie nauk prawnych. W raporcie samooceny wskazano 31 wiodących tematów badawczych. Obejmują one kluczowe zagadnienia z zakresu nauk prawnych, a znaczna ich część realizowana jest w kontekście międzynarodowym: *Prawo rodzinne w Polsce i na świecie*, *Tradycje europejskiego prawa prywatnego*, *Nauka o państwie współczesnym*, *Współczesne ustroje państw europejskich*, *Konstytucjonalizm państw nordyckich*. Wysoki poziom prowadzonych badań naukowych na wizytowanym kierunku potwierdzają uzyskane nagrody, granty i stypendia pracowników naukowo-dydaktycznych i doktorantów. Wysoki poziom prowadzonych badań naukowych na ocenianym kierunku potwierdzają również zorganizowane konferencje naukowe, w tym tak prestiżowe jak: Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt.: „Jednostka wobec działań administracji publicznej” zorganizowana przez Katedrę Prawa Publicznego, Zakład Prawa Finansowego i Zakład Prawa Policyjnego w dniach 15 – 17 maja 2016 r. w Arłamowie, a także X Jubileuszowy Ogólnopolski Zjazd Katedr Prawa Handlowego „Tendencje reformatorskie w prawie handlowym” zorganizowany przez Zakład Prawa

Handlowego i Gospodarczego oraz studenckie Koło Naukowe „AmicusCuriae” w dniach 24 – 25 września 2015 r. w Rzeszowie

Jak wynika z przedstawionego w Raporcie samooceny zestawienia, badania prowadzone przez zatrudnioną kadrę naukową obejmują zagadnienia związane z kluczowymi dziedzinami prawa i obejmują tematy, które w istotny sposób łączą się z kształceniem na kierunku *prawo* i mogą być wykorzystane zarówno w projektowaniu programu kształcenia na ocenianym kierunku jak również w jego realizacji i doskonaleniu. Tematyka prowadzonych badań naukowych pozostaje zbieżna z materiałem programów dydaktycznych. Badania motywują do uzupełnienia lub aktualizacji już istniejących programów kształcenia. Dotyczy to przede wszystkim rozszerzenia oferty wykładów do wyboru lub w ramach specjalności. Warto podkreślić pogłębianie zainteresowań badawczych studentów, co niewątpliwie ma związek z właściwym wyborem koncepcji kształcenia. Te zainteresowania naukowo-badawcze studentów zaowocowały wieloma nagradzanymi pracami magisterskimi.

1.3.

Efekty kształcenia dla studiów na kierunku *prawo*, jednolite studia magisterskie, studia stacjonarne i niestacjonarne, prowadzonych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego zostały przedstawione w załączniku nr 1 do uchwały nr 440/06/2012 Senatu UR z dnia 21 czerwca 2012 roku. Liczba kierunkowych efektów dla kierunku *prawo* wynosi: w zakresie wiedzy 13, umiejętności 16 i kompetencji 11 (łącznie 40 efektów). Liczba efektów jest rozbudowana, ale – w opinii ZO – odpowiednia, zwłaszcza w kontekście oceny spójności programu, wynikającej z przyjętej koncepcji kształcenia. Efekty kształcenia, przedstawione w załączniku do wymienionej wyżej uchwały, odpowiadają zakresowi kształcenia w trakcie całego okresu studiów i są realizowane zarówno przez przedmioty o charakterze ogólnym i kierunkowym, dając niezbędne podstawy do dalszego kształcenia. Przyjęte efekty pokrywają wszystkie obszarowe efekty właściwe dla obszaru nauk społecznych sformułowane w Krajowych Ramach Kwalifikacji, odnosząc je do dziedziny nauk prawnych i dyscyplin: nauki o administracji i prawo. Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób jasny i zwięzły, precyzyjnie określają zakres podlegający weryfikacji. Szczegółowe efekty kształcenia zdefiniowane dla poszczególnych modułów zajęć tworzących program studiów są spójne z efektami kształcenia określonymi dla ocenianego kierunku *prawo* i realizowanych w ramach studiów specjalności. Kierunkowe efekty kształcenia uwzględniają uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w prawie, do którego został przyporządkowany kierunek studiów dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Są one sformułowane w sposób umożliwiający określenie na ich podstawie efektów kształcenia dla poszczególnych modułów i stworzenie dla nich systemu ich weryfikacji. W szczególności, zakładane efekty kształcenia uwzględniają zdobywanie przez studentów wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej (praca magisterska) oraz w dalszej edukacji. Realizacja tych efektów kształcenia pozwala na zdobycie przez studentów niezbędnej wiedzy i umiejętności, a także kompetencji społecznych oczekiwanych od absolwenta kierunku *prawo*. Podkreślić należy, że opracowując efekty kształcenia położono duży nacisk na nabycie umiejętności istotnych dla prawników (Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania prac pisemnych dotyczących określonych zagadnień i problemów prawnych – K-U12; Posiada

pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych dotyczących określonych zagadnień i problemów prawnych – K-U13).

Zdaniem ZO, sformułowane efekty kształcenia i ich osiągnięcie daje podstawę do odnalezienia się absolwentów na rynku pracy w zawodach odpowiadających profilowi wykształcenia. Wykazane efekty kształcenia dają studentom możliwość zdobycia nie tylko wszechstronnej i gruntownej wiedzy, niezbędnej do wykonywania przyszłej pracy w strukturach administracji publicznej, ale także zdobycia odpowiedniego zasobu umiejętności i kompetencji społecznych – pracy w grupie, myślenia przedsiębiorczego, kreatywności czy potrzeby ciągłego samodoskonalenia. W ocenie ZO, zakładane efekty kształcenia na kierunku stwarzają podstawy dobrego przygotowania do zawodów prawniczych, odbycia aplikacji prawniczych, do pracy w instytucjach państwowych czy firmach prywatnych, w administracji publicznej, prowadzenia własnej działalności gospodarczej, pracy na stanowiskach kierowniczych – w niezbędnym w zakresie odpowiadającym potrzebom, zwłaszcza regionalnego podkarpackiego rynku pracy. Włączenie do efektów kształcenia znajomości języka obcego, w tym w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku *prawo*, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego umożliwia przygotowanie absolwenta do pozyskiwania informacji ze źródeł zagranicznych, samokształcenia i podejmowania działań badawczych. W tym ostatnim zakresie efekty kształcenia są związane z umiejętnościami przygotowywania prac magisterskich.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku *prawo* (jednolite studia magisterskie, studia stacjonarne i niestacjonarne) prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego wpisuje się w misję i strategię Uczelni. Strategia rozwoju Wydziału Prawa i Administracji jest uzupełnieniem misji Uczelni i realizacji głównego celu – stworzenia centrum nowoczesnego kształcenia. Najmocniejszą stroną koncepcji kształcenia jest solidne powiązanie koncepcji kształcenia na kierunku *prawo* z postępem naukowym w dziedzinie nauk prawnych. Prace naukowe kadry zaangażowanej w kształcenie na ocenianym kierunku studiów są wyraźnie ukierunkowane i związane z dziedziną nauk prawnych, dyscyplinami prawo i nauki o administracji, do których odnoszą się kierunkowe efekty kształcenia. W pracach badawczych uczestniczą studenci. Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały sformułowane w sposób jasny i zwięzły. Obejmują dyscypliny naukowe, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Efekty kształcenia są spójne z opisem właściwym dla charakterystyk drugiego stopnia określonych dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Weryfikacja ich osiągnięcia przez studentów jest możliwa.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Program studiów na kierunku *prawo* oparty został na zamierzonej równowadze między treściami i metodami kształcenia właściwymi dla przedmiotów dogmatycznych oraz innymi częściami prawoznawstwa. Realizacja tego założenia pozwala na taki dobór treści programowych, który zarówno jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia, jak i uwzględnia aktualny stan wiedzy oraz wyniki prowadzonych badań naukowych. Za kluczowe treści kształcenia należy uznać zagadnienia dotyczące dogmatycznych nauk prawnych oraz ogólnych nauk o prawie. Na kierunku *prawo* za kluczowe treści kształcenia należy uznać w szczególności takie zagadnienia, jak: prawo własności (Prawo cywilne, część ogólna – prawo rzeczowe); przebieg postępowania cywilnego (Postępowanie cywilne); typy przestępstw i sankcje karne (Prawo karne); środki odwoławcze (Postępowanie karne, Postępowanie karne – część praktyczna); systemy rządów we współczesnych porządkach demokratycznych oraz prawo wyborcze (Prawo Konstytucyjne); prawo osobowe (Prawo administracyjne). Jako przykłady powiązania treści kształcenia z kierunkowymi efektami kształcenia można wykazać następujące zagadnienia dotyczące zwyczajnego i nadzwyczajnego postępowania odwoławczego (Postępowanie karne). Do tych treści odnoszą się następujące kierunkowe efekty: (K_WO5); (K_W10); (K_U04); (K_U09); (K_U12); (K_K03), dotyczące prawa własności (Prawo cywilne, część ogólna – prawo rzeczowe). Do tych treści odnoszą się następujące kierunkowe efekty: (K_WO2); (K_W05); (K_UO5); (K_UO8); (K_U11), (K_K02), (K_K05).

Do kluczowych treści kształcenia związanych z badaniami naukowymi można zaliczyć: kwestie dotyczące niepoczytalności i poczytalności ograniczonej, prawo urzędnicze, bezpieczeństwo imprez masowych, świadczenia alimentacyjne, ochrona konkurencji, prawo oskarżonego do obrony, prawo dowodowe, finansowanie sektora finansów publicznych, skutki prawne śmierci oraz treści stanowiące przedmiot badań prowadzonych w ramach seminariów dyplomowych. Kluczowe treści kształcenia w zakresie znajomości języków obcych to m.in. Prawne podstawy handlu zagranicznego (oferta zajęć w języku angielskim – The Legal Basis of Foreign Trade), prawo kontraktowe w praktyce, prawo własności intelektualnej, strony procesu, lektoraty z języków: angielskiego, francuskiego, niemieckiego oraz rosyjskiego). Jako

przykład powiązania treści kształcenia z kierunkowymi efektami kształcenia można wskazać zagadnienia dotyczące prawa kontraktowego, którym odpowiadają następujące kierunkowe efekty kształcenia: (K_W06);(K_K03), (K_U14).

Studenci mają możliwość uczestnictwa w pracach zespołów badawczych funkcjonujących w ramach poszczególnych katedr i zakładów, a także poprzez działalność w kołach naukowych czy organizacjach studenckich (np. ELSA). Wykaz najczęściej stosowanych na Wydziale metod kształcenia wraz z ich przykładowym powiązaniem z efektami kształcenia: wykład informacyjny, analiza i interpretacja tekstów źródłowych oraz wybranych orzeczeń, dyskusja/debaty oksfordzkie, rozwiązywanie kasusów, praca w grupach. Stosowane metody kształcenia pozwalają na rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb studentów, także niepełnosprawnych..

Dodatkowo, szeroka oferta kół naukowych i zajęć ponadprogramowych umożliwia obserwację studentów i indywidualne podejście do zakresu ich zainteresowań.

Na kierunku *prawo* łączna liczba godzin na studiach stacjonarnych wynosi 2955, a na studiach niestacjonarnych – 2193. W planie studiów do każdego z przedmiotów przyporządkowana jest odpowiednia liczba godzin i punktów ECTS. Dla każdego cyklu kształcenia określona jest liczba punktów ECTS wymagająca bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, przedmioty do wyboru – przypisane im punkty ECTS w planie studiów stanowią nie mniej niż 30% wszystkich punktów ECTS. W latach akadem. 2012/13 do 2017/18 najniższa proporcja wynosiła 38,68 %, a najwyższa 39,67%, przedmioty związane z badaniami naukowymi są to przedmioty zawierające treści programowe najistotniejsze dla kierunku, w tym seminaria dyplomowe, które stanowią nie mniej niż 50% pkt ECTS dla danego kierunku, a konkretnie 88,30 % od roku akademickiego 2017/2018.

Moduły zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, moduły zajęć związanych z badaniami naukowymi oraz zajęciami do wyboru znajdują się na stronie internetowej Wydziału w zakładce „Program kształcenia”.

Proporcja godzin dydaktycznych przypisywanych poszczególnym formom prowadzenia zajęć jest dostosowana do potrzeb studentów i specyfiki konkretnego przedmiotu.

Preferowane są formy praktyczne, które umożliwiają studentom nabycie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej.

Praktyki zawodowe realizowane są na III i IV roku studiów po zakończeniu zajęć dydaktycznych w wymiarze 3 tygodni. Liczba miejsc praktyk dostosowana jest do liczby studentów. Dobór miejsca odbywania praktyk jest uzależniony od preferencji studenta, z uwzględnieniem osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, oraz dostosowany do planowanej przez niego ścieżki kariery zawodowej.

2.2.

Najczęściej stosowanymi metodami weryfikacji efektów kształcenia na kierunku *prawo* są: egzaminy pisemne (w formie testu wielokrotnego wyboru, pytania otwarte teoretyczne lub z uwzględnieniem elementów praktycznych w formie egzaminu pisemnego lub ustnego oraz analizy przypadków – rozwiązywanie kasusów), a także prezentacje ustne – referaty, prezentacje multimedialne, przygotowywanie projektów decyzji i pism procesowych. Uszczegółowienia dotyczące sposobów weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia znajdują się w sylabusach dla przedmiotów realizowanych na kierunku. Dla wszystkich założonych w programie kształcenia efektów kształcenia osiągniętych w ramach wykładów, ćwiczeń audytoryjnych oraz ćwiczeń praktycznych zostały dobrane adekwatne i odpowiednio zróżnicowane, a także zobiektywizowane metody ich weryfikacji. Zasadnicze kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych na egzaminie oraz ćwiczeniach: ocena tego czy odpowiedź wyczerpuje wszystkie zagadnienia, czy treść rozwiązania zadania odpowiada aktualnemu stanowi prawnemu, czy użyta terminologia jest prawidłowa. Ocenę pozytywną student uzyskuje po udzieleniu co najmniej 50% poprawnych odpowiedzi. Ocena dostateczna, plus dostateczna: po wykazaniu się znajomością podstawowej terminologii prawniczej, podstawową wiedzą z dogmatyki prawa, podstawowymi instytucjami prawnymi, źródłami prawa, podstawami z prawoznawstwa, filozofii, logiki. Ocena dobra, plus dobra: po wykazaniu przez studenta, że ma pogłębioną wiedzę, zna rys historyczny, potrafi wskazać związki między instytucjami, analizować i w podstawowym zakresie rozwiązać prosty przykład wskazując, jaki przepis prawny znajdzie zastosowanie, zna poglądy doktryny i orzecznictwa. Ocena bardzo dobra: po wykazaniu, że student bez problemu posługuje się językiem prawnym i prawniczym, cytuje przepisy aktów normatywnych, potrafi rozwiązać kasus z uwzględnieniem modyfikacji w razie zmiany okoliczności faktycznych, przygotować projekt pisma procesowego lub decyzji procesowej, a także ocenia krytycznie rzeczowo poglądy doktryny i orzecznictwa, proponuje własne rozwiązania w tym zakresie. Kluczowe dla programu kształcenia efekty kształcenia są również obowiązkowo sprawdzane w ramach pracy magisterskiej, będącej ostatnim etapem przed uzyskaniem kwalifikacji. Tabela kierunkowych efektów kształcenia pozwala przyporządkować efekty kierunkowe i dla przedmiotów do efektów przewidzianych w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla nauk społecznych. Natomiast matryca pozwala ocenić w jakim stopniu kierunkowe efekty kształcenia są osiągnięte w ramach poszczególnych przedmiotów.

. Zrównoważono nauczanie teoretyczne i praktyczne na studiach. Realizacja przedstawionych przedstawionych wyżej– wybranych spośród 40 zakładanych do realizacji na studiach prawniczych kierunkowych efektów kształcenia poprzez oferowane treści i metody kształcenia zwiększają szansę na pozyskanie przez absolwenta wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych do przygotowywania pism procesowych, aktów normatywnych, prawidłowego stosowania przepisów prawnych do rozwiązania konkretnych stanów faktycznych z uwzględnieniem poglądów doktryny i orzecznictwa, czy przyjęcia odpowiednich postaw w kontaktach interpersonalnych. Ponadto realizacja zakładanych efektów kształcenia prowadzi do zdobycia umiejętności i kompetencji społecznych związanych z prawidłowym komunikowaniem się z otoczeniem, logicznym wypowiedaniem się pisemnie i ustnie, unikaniem schematów i rutyny w myśleniu i działaniu, co szczególnie podkreślano w ostatnich ustnych opiniach interesariuszy zewnętrznych.

Prace dyplomowe są poddawane analizie pod kątem spełnienia wymogów ustawowych, wymagań technicznych określonych w aktach wewnętrznych UR, a także indywidualnych wymagań formułowanych przez promotora. Zasady dyplomowania na Wydziale określa uchwała nr 13 Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 18 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, które powinna spełniać praca dyplomowa oraz szczegółowych zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych. Szczegółowej analizie poddawane są informacje przekazywane przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną, związane z liczbą kandydatów przyjętych na kierunek *prawo* w procesie rekrutacji. Ponadto prowadzone są analizy kariery zawodowej absolwentów (rozmowy z interesariuszami, analizy wyników egzaminów wstępnych na aplikacje prawnicze absolwentów Wydziału oraz badania prowadzone przez Biuro Karier), na podstawie których formułowane są wnioski odnoszące się do koniecznych zmian w zakresie modyfikacji programów kształcenia mających na celu lepsze dostosowanie zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwentów Wydziału do potrzeb rynku pracy (warto podkreślić, że żaden z badanych absolwentów kierunku *prawo* nie zadeklarował chęci poszukiwania pracy za granicą z uwagi na znajdowanie pracy w kraju).

2.3.

Formalne zasady rekrutacji kandydatów do podjęcia studiów na Wydziale są ustalane uchwałą Senatu UR i publikowane zarówno na stronie internetowej Wydziału jak i na stosownych tablicach informacyjnych. Kandydatom są stawiane następujące wymagania: uzyskanie świadectwa dojrzałości, posiadanie w rozszerzonym zakresie wiedzy z przedmiotów humanistycznych realizowanych w programie szkół ponadgimnazjalnych, znajomość podstaw wybranego języka obcego. Kryterium oceny kandydatów stanowią wyniki osiągnięte na egzaminie maturalnym z części pisemnej, według wskazanego przelicznika (waga przedmiotu): historia, wiedza o społeczeństwie (0,8), język polski (0,5) kryterium dodatkowe stanowi język obcy nowożytny (0,003). W odniesieniu do kandydatów, którzy przystąpili do tzw. „starej matury”, uwzględniane są wyniki zarówno z matury pisemnej, jak i ustnej – zgodnie z powyższymi przelicznikami. Wyniki procentowe uzyskane z egzaminu maturalnego („nowa matura”) przeliczane są na punkty rekrutacyjne: 1% punktów na poziomie podstawowym = 1 punkt rekrutacyjny; 1% punktów na poziomie rozszerzonym = 2 punkty rekrutacyjne. W odniesieniu do studiów niestacjonarnych odmiennie regulowana jest jedynie kwestia kryterium oceny dla kandydatów z „nową maturą” gdyż w ich przypadku jako przedmiot obowiązkowy (waga 0,8) jest uwzględniany alternatywnie wynik osiągnięty z części pisemnej egzaminu z przedmiotu: historia lub wiedza o społeczeństwie oraz dodatkowego przedmiotu wybranego przez kandydata na maturze.

Zasady, warunki oraz tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym zostały określone uchwałą nr 510/06/2015 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Rzeszowskim. Jednakże Wydział Prawa i Administracji, z uwagi na brak oceny programowej PKA na kierunku *prawo* oraz brak uprawnień do nadawania stopnia doktora w dziedzinie nauk prawnych, nie ma możliwości dokonywania wskazanego potwierdzenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program kształcenia na kierunku *prawo*, zarówno na studiach prowadzonych w formie stacjonarnej, jak również w formie niestacjonarnej, skonstruowany został na bazie treści kształcenia związanych z badaniami naukowymi prowadzonymi w Jednostce. Program kształcenia obejmuje moduły stanowiące przedmioty obligatoryjne, które dotyczą zagadnień będących przedmiotem badań naukowych prowadzonych przez poszczególne katedry. Zakres i dobór modułów obligatoryjnych i fakultatywnych pozwala na realizację efektów kształcenia we wszystkich wskazanych obszarach wiedzy określonych w efektach kształcenia dla kierunku *prawo*. Badanie osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia odbywa się na bieżąco poprzez weryfikację osiągniętej wiedzy w trakcie zajęć ze studentami oraz po zakończeniu każdego z modułów, w formie przewidzianej w planie studiów. Rekrutacja kandydatów na kierunek *prawo* odbywa się zgodnie z zasadami przyjętymi uchwałą Senatu. Uczelnia określiła zasady, warunki, oraz tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego, jednak Wydział z uwagi na brak oceny na kierunku *prawo* nie posiada w tej chwili uprawnień do przeprowadzenia rekrutacji w trybie PEU.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w UR realizowany jest w trybie ciągłym przez Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Wydziałowe Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Dział Jakości i Akredytacji oraz Biuro Karier. Szczegółowe cele Systemu obejmują wszelkie działania zorientowane na podnoszenie jakości kształcenia, odnoszące się do całego procesu kształcenia, a w szczególności doskonalenie polityki i procedur zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni, zatwierdzanie, monitoring oraz okresowy przegląd programów kształcenia i efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, określanie przejrzystych metod, sposobów i kryteriów oceniania studentów, doskonalenie metod oceny oraz procedur podnoszenia jakości kadry dydaktycznej, monitorowanie zasobów do nauki w tym bazy dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów, wykorzystanie systemów informacyjnych w zakresie zarządzania jakością kształcenia, koordynację działań Uczelni na rzecz zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, określanie zasad publikowania informacji dotyczących zapewnienia jakości kształcenia (informacji o programach kształcenia i efektach kształcenia), doskonalenie zakresu i metod współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także analiza wniosków z monitorowania karier absolwentów Uczelni. Zakres przedmiotowy Systemu odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego, uwzględniając w szczególności wszystkie formy weryfikowania efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów,

osiąganych przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji i społecznych, oceny dokonywane przez studentów, wnioski z monitorowania kariery zawodowej absolwentów Uczelni oraz opinie pracodawców na temat przygotowania absolwentów do pracy zawodowej. Cele systemu w zakresie poszczególnych obszarów działania realizowane są poprzez następujące czynności: przeprowadzanie badań ankietowych wśród studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, przeprowadzanie hospitacji zajęć i kontroli terminowości odbywania zajęć oraz konsultacji, analizę planów i programów studiów, stosowanie formalnych procedur zatwierdzania programów kształcenia, zapewnienie jakości kadry dydaktycznej, okresowy przegląd programów kształcenia, w tym treści kształcenia (sylabusów), analizę zgodności sylwetki absolwenta z wymaganiami określonymi na podstawie obowiązujących przepisów, analizę jakości procesu dyplomowania oraz obowiązujących na Wydziale procedur w zakresie zatwierdzania tematów prac dyplomowych oraz zapobiegania plagiatom, okresowe oceny pracowników, monitorowanie mobilności studentów i pracowników UR, badanie losów absolwentów poszczególnych kierunków oraz monitorowanie opinii absolwentów o efektach i przydatności kształcenia, zbieranie opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów.

Funkcjonujący na Wydziale Prawa i Administracji Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia wyznacza kierunki rozwoju Systemu na Wydziale wskazując kierunki jego zmian oraz prowadząc działania mające na celu stałe doskonalenie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Do jego zadań należy w szczególności analiza zgodności kształcenia na określonym kierunku, poziomie i profilu studiów z misją Uczelni oraz strategią Jednostki, okresowy przegląd programów kształcenia w zakresie spójności zamierzonych efektów kształcenia oraz poprawności odniesienia efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych i odpowiednio obszarowych dla danego poziomu kwalifikacji, analiza prawidłowości doboru metod kształcenia i metod oceniania do założonych efektów kształcenia, analiza poprawności przypisania punktów ECTS do poszczególnych modułów/przedmiotów, analiza jakości procesu dyplomowania oraz obowiązujących na Wydziale procedur w zakresie zatwierdzania tematów prac dyplomowych oraz zapobiegania plagiatom, analiza zgodności dostosowania efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz obowiązujących na Wydziale zasad dotyczących pozyskiwania opinii pracodawców o procesie kształcenia, analiza wniosków z monitorowania karier zawodowych absolwentów, koordynacja przebiegu procesu ankietyzacji w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia, monitorowanie i przegląd infrastruktury wspierającej proces kształcenia, opracowanie sprawozdania z oceny własnej Wydziału wraz z propozycjami działań na rzecz poprawy jakości, monitorowanie realizacji działań naprawczych, monitorowanie osiągnięć oraz postępów studentów, inicjowanie działań projakościowych uwzględniających specyfikę prowadzonych na Wydziale kierunków studiów oraz rekomendowanie ich Dziekanowi i Uczelnianemu Zespołowi i przedstawianie Radzie Wydziału corocznych sprawozdań z efektów działania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale. Przeglądu programów dokonuje najpierw komisja programowa na danym kierunku w porozumieniu z kierownikami katedr i zakładów, czy z pracownikami naukowo-dydaktycznymi koordynatorami przedmiotu lub prowadzącymi dany przedmiot, a następnie przeglądu dokonuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, bazując na propozycjach komisji programowych. Kolejno przeglądu programów kształcenia w zakresie przypisania pkt. ECTS dokonuje Dziekan wraz z Kolegium

Dziekańskim (przy podjęciu decyzji o włączaniu do porządku posiedzeń Rady Wydziału projektu programów kształcenia lub ich zmian). Dba się w szczególności o to, aby zapewnić osiągnięcie przez studenta minimalnej wymaganej liczby punktów potrzebnej do zaliczenia semestru, w ciągu roku, a wreszcie potrzebnej do ukończenia studiów. Na koniec weryfikacja punktów ECTS jest dokonywana przez Radę Wydziału przed podjęciem uchwały o zatwierdzeniu programu kształcenia lub o jego zmianie. W roku akademickim 2016/17 na kierunku *prawo* dotychczasowe programy studiów zostały zweryfikowane – plany i programy studiów zgodnie z propozycją Wydziałowej Komisji Programowej nie uległy zasadniczej zmianie. Zweryfikowano plany studiów pod kątem dostosowania pkt. ECTS do poszczególnych przedmiotów i zachowania proporcji 30% przedmiotów fakultatywnych. Na podstawie § 5 uchwały nr 102/02/2017 Senatu UR z dnia 23.02.2017 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów na studiach wyższych oraz zarządzeniem nr 11/2017 z dnia 3.03.2017 r. Rektora UR w sprawie szczegółowych zasad dotyczących projektowania programów kształcenia na studiach wyższych oraz sporządzania ich dokumentacji w UR – przedmiot „Wychowanie fizyczne” utracił pkt. ECTS na studiach stacjonarnych, a na st. niestacjonarnych został usunięty ten przedmiot z planu studiów. Przedmiot ogólnouczelniany został natomiast umieszczony w planach studiów od 2 roku - sem. zimowy – st. stacjonarne i niestacjonarne. W celu uatrakcyjnienia oferty przedmiotów, na kierunku *prawo* zmianie uległy 2 przedmioty fakultatywne, lecz liczba pkt. ECTS, efekty kształcenia i liczba godzin nie uległa zmianie – na 2 roku na kierunku studiów *prawo* w miejsce przedmiotu „Wstęp do prawa słowackiego” został wprowadzony przedmiot „Międzynarodowe prawo lotnicze i kosmiczne”, na 4 roku za przedmiot „Ekonomiczna analiza prawa”, został wprowadzony przedmiot „Prawne podstawy handlu zagranicznego” – przedmiot ten zaproponowano również w języku obcym (angielskim). Uwzględniono to, aby zapewniona była realizacja modułów (przedmiotów) związanych z prowadzonymi w Jednostce badaniami naukowymi w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów służących zdobywaniu przez studentów pogłębionej wiedzy i umiejętności prowadzenia badań naukowych w łącznym wymiarze powyżej 50% pkt ECTS przypisanych do całego programu.

Monitorowania osiągniętych efektów kształcenia dokonują w pierwszej kolejności egzaminatorzy z danych przedmiotów, a w poszczególnych jednostkach wydziałowych kierownicy katedr i zakładów, analizując wyniki egzaminów i zaliczeń, oraz promotorzy prac dyplomowych. W monitorowaniu tym uczestniczy również Wydziałowy Zespół bazując na przygotowanym przez dziekanat tzw. meldunku postępów studentów w nauce. Następnie wyniki te są analizowane przez Dziekana wraz z Kolegium Dziekańskim. Na koniec weryfikacja jest dokonywana przez Radę Wydziału podczas omawiania oceny efektów za dany rok akademicki. Efekty kształcenia omawia się też na spotkaniach z interesariuszami. Postępy studentów w nauce w minionym roku akademickim weryfikowano na podstawie tzw. meldunku dziekanatu trzykrotnie na bieżąco. Oceniono, że postępy w nauce są zadowalające i nie ma poważnych problemów związanych z zaliczeniem semestrów oraz kończeniem studiów. Pracownicy biorący udział w procesie dyplomowania jako promotor i recenzent dokonują analizy jakościowej procesu dyplomowania, uwzględniając trafność doboru pytań egzaminacyjnych oraz ocenę prac pod względem spełnienia wymagań stawianych pracom dyplomowym, zwłaszcza w zakresie: zgodności tematu pracy z efektami kształcenia dla ocenianego kierunku, zgodności treści i struktury pracy z tematem, poprawności stosowanych

metod badawczych, poprawności terminologicznej oraz językowo-stylistycznej, doboru piśmiennictwa wykorzystywanego w pracy. W szczególności w Katedrze Prawa Publicznego i Zakładzie Prawa Policyjnego przed przekazaniem tematów prac do dziekanatu tematy są analizowane na zebraniach z pracownikami upoważnionymi do objęcia promotorstwa prac przede wszystkim pod kątem zgodności tematów z zainteresowaniami naukowymi promotora (dotyczy to doktorów, którzy zostają upoważnieni do sprawowania funkcji promotora) i zakładanymi efektami kształcenia studentów a ponadto udzielane są wskazówki co do sposobu pisania prac i ich oceny. Udzielana jest też na bieżąco pomoc przez kierowników Katedry i Zakładu w zakresie sprawdzania planów prac w poszczególnych grupach seminaryjnych. Istotną formą oceny powyższych kwestii są recenzje prac dyplomowych sporządzone przez promotora oraz recenzenta-innego pracownika, ze stopniem co najmniej doktora. Wyniki analizy uwzględnia się korygując pytania egzaminacyjne, tematykę prac dyplomowych, zwłaszcza w kontekście uwzględnienia badań naukowych, ale też praktycznych aspektów kształcenia w zakresie dyplomowania.

Należy też zaznaczyć, że na Wydziale od 22 lutego 2017 r. obowiązują wydane przez Dziekana procedury wpływające na dbałość o postępy w nauce studentów, w tym realizację efektów kształcenia. Są to: procedura wsparcia dla studentów w procesie uczenia się na Wydziale Prawa i Administracji sformułowana na podstawie § 12 ust. 1 pkt. 1 i 2 zarządzenia Nr 59/2016 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 16 listopada 2016 r. w sprawie szczegółowych zadań wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie Rzeszowskim. Biorąc pod uwagę wymienione wyżej informacje, ZO stwierdza, że wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia funkcjonujący na Wydziale Prawa i Administracji spełnia swoje statutowe założenia i jest w pełni skuteczny.

3.2.

Dział Jakości i Akredytacji jest organem monitorującym system, koordynującym prace związane z jego budową i doskonaleniem oraz wykonującym decyzje Rektora w zakresie normatywnych i organizacyjnych aspektów funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Do zadań Działu Jakości i Akredytacji należy koordynacja prac związanych z budową i doskonaleniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w UR, udział w opracowywaniu procedur, zarządzeń i uchwał Uczelni związanych z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, opracowywanie projektów ankiet funkcjonujących w ramach wewnętrznego systemu, sporządzanie zbiorczych raportów z wyników ankiet na podstawie danych przekazywanych przez wydziały, gromadzenie wyników badań ankietowych wygenerowanych przez system informatyczny, publikowanie zbiorczych raportów z przeprowadzonych badań na stronie internetowej Uczelni, bieżące monitorowanie procesu wdrażania i doskonalenia wewnętrznego systemu na poszczególnych wydziałach oraz współpraca z wydziałami w zakresie działań mających na celu podnoszenie jakości prowadzonego kształcenia, merytoryczna pomoc w opracowaniu wzorów porozumień dotyczących współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie realizowanego procesu kształcenia, dbanie o spójną politykę informacyjną dotyczącą jakości kształcenia w Uniwersytecie, w szczególności prowadzenie strony internetowej (zakładki) poświęconej jakości kształcenia, organizowanie spotkań dla pracowników UR z zakresu

wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcie jednostek przy tworzeniu raportów samooceny na potrzeby zewnętrznej akredytacji, opracowywanie w porozumieniu z Uczelnianym Zespołem kalendarza prac w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na każdy rok akademicki.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na Wydziale zapewnienie jakości kształcenia jest procesem ciągłym i systematycznym. Odnosi się do różnych obszarów realizowanych w ramach tego systemu. W oparciu o politykę jakości oraz procedury w zakresie jakości dąży się do podnoszenia jakości kształcenia na kierunku *prawo* przede wszystkim przez systematyczne analizy skuteczności wewnętrznego systemu, przybierające postać raportów w oparciu o opinie i przeprowadzone badania w zakresie jakości, w tym analizuje się podania studentów (ze szczególnym zwróceniem uwagi na powtarzające się problemy), rozmowy ewaluacyjne ze studentami, wzajemne opiniowanie prac dwóch komisji działających w ramach Wydziału. W efekcie rozwijany jest monitoring, ewaluowanie, nadzorowanie i wdrażanie procedur udoskonalających programy kształcenia. Na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego sukcesywnie wprowadzana jest kultura jakości, dzięki której wzrasta zbiorowa odpowiedzialność za doskonalenie i zapewnienie jakości kształcenia, a także utrwała się świadomość doniosłej wagi, jaką Uczelnia przypisuje zapewnieniu i doskonaleniu wysokiej jakości kształcenia.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2.Obsada zajęć dydaktycznych

4.3.Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Na podstawie danych z Raportu samooceny do minimum kadrowego kierunku *prawo* Uczelnia zgłosiła 23 nauczycieli akademickich, w tym 8 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 15 w grupie nauczycieli posiadających stopień naukowy doktora. Na podstawie przesłanej dokumentacji oraz dokumentacji przedłożonej do wglądu podczas wizytacji, a także przeprowadzonych rozmów dokonano analizy spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego, w której uwzględniono posiadane tytuły i stopnie naukowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich, ZO stwierdza, że do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów można zaliczyć, ze względu na ich dorobek

naukowy związany z dyscyplinami naukowymi: prawo, nauki o administracji, oraz prawo kanoniczne wskazanymi przez Senat jako te, do których odnoszą się założone dla kierunku *prawo* efekty kształcenia:

- **8 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego;**
- **15 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora.**

Wszyscy nauczyciele akademicy, prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów posiadają dorobek naukowy w dyscyplinie prawo, nauki o administracji oraz prawo kanoniczne, a więc z dziedziny nauk prawnych wchodzącej w obszar nauk społecznych, do której przyporządkowany został kierunek *prawo*.

4.2.

Wszyscy nauczyciele akademicy, którzy zostali zaliczeni do minimum kadrowego, a także pozostali prowadzący zajęcia na kierunku *prawo*, posiadają dorobek naukowy, zgodny z prowadzonymi przez nich zajęciami. Obsada zajęć dydaktycznych odbywa się w oparciu o generalną zasadę, nakazującą w jak największym stopniu wykorzystać własne zasoby kadrowe, a w szczególnych przypadkach poszukiwać specjalistów w środowisku zewnętrznym. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są przez pracowników prowadzących jednocześnie badania naukowe, w zakresie objętym programem studiów, zarówno w odniesieniu do modułów obligatoryjnych, jak również fakultatywnych. Zajęcia prowadzone są przez wybitnych specjalistów, często łączących wiedzę naukową z doświadczeniem praktycznym. Podkreślić należy, że pracownicy naukowcy Wydziału Prawa i Administracji są autorami i współautorami komentarzy kodeksowych oraz podręczników prawa, co świadczy o ich uznanej pozycji w środowisku naukowym. Pozwala to włączyć również studentów w badania naukowe, publikacje, granty i konkursy międzynarodowe. W wyniku przedstawionej przez Uczelnię charakterystyki osób, które prowadzą zajęcia na kierunku *prawo* ZO stwierdza, że posiadają oni dorobek naukowy, a także doświadczenie zawodowe zgodne z tematyką prowadzonych zajęć.

4.3.

Prowadzona na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego polityka kadrowa podporządkowana jest realizacji celów oraz zadań ustawowych i statutowych Uczelni. Kierunki rozwoju i doskonalenia kadry wyznaczane są zatem na podstawie: potrzeb związanych z procesem dydaktycznym (uruchamianiem nowych kierunków oraz specjalności), okresowych ocen pracowników naukowo-dydaktycznych, opinii interesariuszy zewnętrznych, opinii studentów, opinii własnego środowiska naukowo-dydaktycznego. Dobrym źródłem wiedzy w zakresie potrzeb doskonalenia i rozwoju kadry są słuchacze studiów podyplomowych, którzy najczęściej będąc już zatrudnieni w różnych instytucjach publicznych i sektorze prywatnym bardzo dobrze orientują się jakiego zakresu wiedzy oczekują od wykładowców. Prowadzona polityka kadrowa na Wydziale Prawa i Administracji od wielu lat koncentruje się na właściwym doborze kadry naukowo-dydaktycznej niezbędnej do realizacji

programów kształcenia i w tym zakresie koresponduje z polityką kadrową prowadzoną w Uniwersytecie Rzeszowskim.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego spełnia w pełni wymagania minimum kadrowego na kierunku *prawo* na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim. Spośród 23 n-a, zgłoszonych przez Uczelnię do minimum kadrowego, ZO zalicza 8 pracowników samodzielnych oraz 15 doktorów. ZO stwierdza, że struktura składu osobowego nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na wyżej wymienionym kierunku studiów jest ugruntowana. Bazując na długoletnim doświadczeniu w zakresie naukowym, osoby te prowadzą aktywną działalność naukowo-badawczą, co przyczynia się w znacznym stopniu do sukcesów dydaktycznych w ramach prowadzonego kierunku studiów. Jednostka prowadzi właściwą politykę kadrową, która umożliwia bardzo dobry dobór kadry na kierunku *prawo*, a także sprzyja umiędzynarodowieniu tej kadry.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi, a w szczególności z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w ramach ocenianego kierunku jest regularna i wieloletnia. Spotkania z interesariuszami zewnętrznymi na Wydziale odbywają się cyklicznie, średnio 2 razy w roku i od 2012 r. są dokumentowane. Uczestniczą w nich osoby reprezentujące różnorodne instytucje, w głównej mierze reprezentujące administrację publiczną – zarówno państwową, jak i samorządową oraz Okręgową Radę Adwokacką, Okręgową Izbę Radców Prawnych, Prokuraturę okręgową czy Sąd Okręgowy. Aktywność przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego jest zróżnicowana, niektórzy z nich zgłaszają propozycje współpracy oraz uwagi i propozycje zmian w programach studiów. Wśród przykładów bezpośredniego wpływu interesariuszy zewnętrznych na program kształcenia warto wymienić zwiększenie wymiaru rozwiązywania przez studentów przypadków oraz przygotowywania projektów orzeczeń i pism procesowych, rozwijanie kompetencji społecznych w ramach zajęć realizowanych na Uczelni oraz wprowadzenie nowych przedmiotów, jak np. Organizacja pracy w kancelarii.

Wśród innych form współpracy należy wymienić także praktyki studenckie (programowe i ponadprogramowe), współudział w konferencjach i konkursach (w szczególności dla uczniów szkół ponadpodstawowych), wizyty studyjne, popularyzację wiedzy prawniczej (głównie wśród uczniów), współpracę w ramach funkcjonowania kół naukowych oraz prowadzenie części zajęć

dydaktycznych przez praktyków. Warto podkreślić także bogatą współpracę z izbami i organizacjami branżowymi oraz stowarzyszeniami (np. Uniwersytetem Trzeciego Wieku). Pracownicy Wydziału są członkami lokalnych i krajowych gremiów związanych z otoczeniem zawodowym, komisji egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminu adwokackiego oraz radcowskiego, a także egzaminu wstępnego na aplikacje adwokacką i radcowską.

W odniesieniu do praktyk studenckich Jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek współpracuje z wieloma podmiotami, głównie z urzędami administracji rządowej i samorządowej, jednostkami organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, jednostkami organizacyjnymi gmin, powiatów i województw oraz przedsiębiorstwami prywatnymi. Zarówno liczba podmiotów, jak i profil poszczególnych partnerów pozwalają na skuteczną realizację praktyk i osiągnięcie efektów kształcenia przez studentów.

Pracodawcy współpracujący z Wydziałem wskazywali, że jest on otwarty na współpracę z otoczeniem oraz uwagi i sugestie interesariuszy zewnętrznych. Wśród konkretnych propozycji związanych z programem studiów na ocenianym kierunku wskazywali na zagadnienia związane z prawem gospodarczym, prawem międzynarodowym oraz językami obcymi, a także potrzebę wydłużenia czasu trwania praktyk.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Włączanie pracodawców i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesy określania i weryfikacji efektów kształcenia oraz opiniowania programów studiów i konsultowania treści programowych ma głównie nieformalny charakter. Poza regularnymi spotkaniami na Wydziale z częścią interesariuszy zewnętrznych wpływ na zmiany w programie studiów opiera się na bezpośrednich kontaktach z częścią dydaktyków prowadzących zajęcia. Warto natomiast podkreślić bezpośrednie, regularne i wieloletnie kontakty z przedstawicielami lokalnej i regionalnej administracji, jednostek wymiaru sprawiedliwości, kancelarii prawnych oraz izb i organizacji branżowych, które stanowią dobrą płaszczyznę do rozwijania i pogłębiania współpracy oraz sprzyjają skutecznej realizacji praktyk studenckich.

Warto także podkreślić wysoki procent zdawalności absolwentów na aplikacje prawnicze, w szczególności na aplikację adwokacką.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Dalsze rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, szczególnie w kontekście ewentualnego wydłużenia czasu trwania praktyk studenckich oraz skuteczniejszej weryfikacji efektów kształcenia podczas praktyk.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Oceniając umiejdzynarodowienie procesu kształcenia ZO doszedł do wniosku, że Jednostka, w której jest realizowany oceniany kierunek *prawo* implementuje podstawowe założenia procesu internacjonalizacji kształcenia na wysokim poziomie, wspiera międzynarodową mobilność

studentów ocenianego kierunku i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na tym kierunku, a także tworzy ofertę kształcenia w językach obcych. Jednostka prowadzi zajęcia ogólnouczelniane w językach obcych dla studentów obcokrajowców programu Erasmus. Program kształcenia na kierunku *prawo* od cyklu kształcenia 2017/2018 został wzbogacony o nowy przedmiot „Prawne aspekty handlu zagranicznego”, który prowadzony jest również w języku angielskim (The Legal Basis of Foreign Trade). W ramach zajęć obcojęzycznych na kierunku *prawo* przewidziane zostały m.in. takie zajęcia jak: Prawo cywilne część ogólna – prawo rzeczowe, Postępowanie cywilne, Kryminologia, Prawo konstytucyjne, Prawo handlowe, Prawo karne gospodarcze, Prawo finansów publicznych. Ogromnie istotne, z punktu widzenia procesu kształcenia, są cykliczne publikacje podręczników dla studentów Erasmus, nt.: Selected Issues of the Polish Business Law, w ramach Zeszytów Naukowych Wydziału Ius et Administratio.

Jednostka ma podpisanych szereg umów z uczelniami zagranicznymi, które pozwalają na ciągłą wymianę studentów oraz kadry naukowo-dydaktycznej. Godnym podkreślenia jest czynny udział i zaangażowanie studentów nie tylko w ramach Programów Erasmus/Erasmus+ mobilność, ale również w innych projektach międzynarodowych. W ramach projektu DDAD były w latach 2015 oraz 2016 przyznane granty naukowe: “Atypical forms of employment as an instrument of labour market flexibilization – comparative study of German and Polish regulations on fixed-term and part-time employment contract” (2015) oraz “Combining labour market flexibility and security of job – the Polish and German comparative perspective” (2016).

Na rozwój programu kształcenia na kierunku *prawo* niewątpliwym wpływ ma, w ocenie ZO internacjonalizacja kadry naukowo-badawczej. Zatrudniona w Jednostce kadra realizująca program kształcenia na kierunku *prawo* publikuje w punktowanych czasopismach zagranicznych oraz posiada wysokie kompetencje dydaktyczne. Część kadry naukowo-dydaktycznej odbywa cyklicznie staże naukowe na uczelniach zagranicznych oraz uczestniczy w radach i stowarzyszeniach międzynarodowych (Qatar National Research Foundation, International Comparative Legal Guides, Global Legal Insights, Society of Economics Law, UK Constitutional Law Assosation). Kadra naukowo-dydaktyczna zasiada również w radach naukowych i redakcjach czasopism międzynarodowych (Indiana Journal of Global Legal Studies; Annales Univeritatis Apulensis, Series Jurisprudentia; Journal of Modern Science; Review of Central and East European Law; European Integration Studies). Efektem współpracy naukowo-badawczej z Wydziałem Prawa Uniwersytetu Pavla Jozefa Šafárika w Koszycach będzie wydanie w 2018 roku anglojęzycznej, wieloautorskiej monografii na temat: Samorząd terytorialny – organizacja i funkcjonowanie. Część kadry naukowo-dydaktycznej powyższej instytucji partnerskiej prowadzi na Wydziale zajęcia dydaktyczne na podstawie umów o pracę, albo umów cywilno-prawnych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na podstawie dokumentacji dostarczonej przez Władze Jednostki, na której jest realizowany oceniany kierunek, jak i rozmów z osobami odpowiedzialnymi za współpracę międzynarodową należy stwierdzić, iż w ramach ocenianego kierunku *prawo* nie tylko jest prowadzona intensywna współpraca z instytucjami partnerskimi, ale również udaje się wykorzystywać wyniki tej współpracy w realizacji i doskonaleniu programu kształcenia Ponadto efekty

współpracy międzynarodowej są widoczne w wydawaniu wspólnych publikacji naukowych, z którymi zapoznał się ZO, organizowaniu i uczestnictwie w międzynarodowych konferencjach naukowych, podczas których poszczególni partnerzy prezentują wyniki badań prowadzonych podczas realizacji projektów międzynarodowych oraz zdobytą wiedzę i jej implementacje praktyczne.

Dobre praktyki

Studenci kierunku *prawo* odbywają praktyki studenckie w Stałym Przedstawicielstwie Rzeczypospolitej Polskiej przy Biurze Narodów Zjednoczonych i organizacjach międzynarodowych w Wiedniu. W czasie praktyk w Stałym Przedstawicielstwie RP w Wiedniu biorą udział w pracach nad prawem modelowym na sesjach I, III, IV, V i VI grupy roboczej Komisji Narodów Zjednoczonych ds. Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL). Uczestniczą też w pracach innych agend i organizacji wyspecjalizowanych systemu ONZ, m. in. ds. Rozwoju Przemysłowego (UNIDO), czy Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (IAEA).

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1

Bazę dydaktyczną wizytowanej Jednostki, stanowią budynki przy ul. Grunwaldzkiej 11 i 13 oraz przy Pl. Ofiar Getta 4-5a. Budynki te zlokalizowane są w Śródmieściu wkomponowując się w historyczną zabudowę centrum miasta, a co za tym idzie, w części objęte są nadzorem wojewódzkiego konserwatora zabytków.

W obiekcie przy ul. Grunwaldzkiej znajduje się 11 sal wykładowych o powierzchni ok. 843 m², pomieszczenia kadry naukowej, pokoje katedr, zakładów, Biuro Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej oraz pomieszczenia dla pracowników administracyjnych Wydziału. W budynku znajdują się: 3 sale z nagłośnieniem, 3 sale z rzutnikiem multimedialnym (dodatkowo jest dostępny rzutnik przenośny), 1 sala z tablicą interaktywną. W budynku przy Pl. Ofiar Getta 4-5a, C-4, znajduje się 9 sal wykładowych o powierzchni 731 m², pomieszczenia kadry naukowej oraz pokoje katedr, zakładów, Biuro Uniwersyteckiej Poradni Prawnej, pokój Samorządu Studentów Wydziału oraz pokój ELSA Rzeszów, 3 sale z nagłośnieniem, 2 sale z rzutnikiem multimedialnym. Studenci mają do dyspozycji wydzieloną salę rozpraw do przeprowadzania zajęć praktycznych.

Infrastrukturę informatyczną Wydziału stanowią: sieć komputerowa z szerokopasmowym łączem internetowym z możliwością korzystania z Internetu bezprzewodowego we wszystkich

budynkach Wydziału, zintegrowany system obsługi dziekanatu Uczelnia 10, komputery stacjonarne i przenośne na wyposażeniu katedr, zakładów, wyposażenie multimedialne pracowni i sal dydaktycznych, informacyjne kioski internetowe w sieci Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Podstawowym oprogramowaniem stanowisk komputerowych są systemy MS Windows 7, MS Windows 10, MS Windows Vista, MS Windows XP oraz pakiety biurowe MS Office. Studenci studiujący na kierunku administracja mogą nieodpłatnie korzystać z baz danych Lex i Legalis w każdym z budynków Wydziału poprzez dostęp bezprzewodowy. Zajęcia z przedmiotu Technologie Informacyjne na kierunku administracja prowadzone są przy wykorzystaniu Pracowni informatycznej.

W celu łatwiejszego korzystania z infrastruktury dydaktycznej przez osoby niepełnosprawne wykonano szereg udogodnień. Wyznaczono miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych. Ponadto na wyposażeniu budynku C-3 znajduje się łazik (transporter schodowy), umożliwiający osobom niepełnosprawnym ruchowo przemieszczanie się po schodach pomiędzy poszczególnymi kondygnacjami budynku. W obiektach C-3 i C-4 wykonano podjazdy dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Istotnym działaniem ułatwiającym studiowanie osobom niepełnosprawnym ruchowo jest układanie planu zajęć z uwzględnieniem sal na parterze budynków Wydziałowych.

Warunki lokalowe oraz wyposażenie w sprzęt podmiotów prowadzących praktyki zawodowe, w których studenci odbywają obowiązkowe praktyki programowe (organy wymiaru sprawiedliwości i organy ścigania, kancelarie prawne, przedsiębiorstwa, a także jednostki administracji rządowej i samorządowej), pozwalają na osiągnięcie efektów kształcenia, gdyż z uwagi na zakres kształcenia na kierunku nie wymaga się zasadniczo specyficznej infrastruktury, poza klasycznym „wyposażeniem biurowym”. W zakresie swoich kompetencji instytucje dysponują odpowiednimi warunkami lokalowymi, np. salami rozpraw (sądy), czy laboratorium kryminalistycznym (Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie), bądź specjalistycznymi programami komputerowymi pozwalającymi na gromadzenie, przetwarzanie bądź pozyskiwanie informacji, np. policyjne bazy danych.

Z informacji przekazanych przez Władze Uczelni wynika, że przeprowadzane są okresowe kontrole stanu technicznego i gwarancji bezpiecznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami, użytkowania obiektów. Budynki i pomieszczenia są dobrze oznaczone, utrzymane w czystości.

7.2

Wydział Prawa i Administracji nie posiada odrębnych zasobów bibliotecznych. Zasoby biblioteczne są umiejscowione w nowoczesnej i doskonale zorganizowanej Bibliotece Uniwersytetu Rzeszowskiego. Księgozbiór z zakresu dziedziny nauk prawnych udostępniany jest prezencyjnie w Czytelni Nauk Humanistycznych i Prawnych oraz Czytelni Czasopism Naukowych, a także w ramach wypożyczeń miejscowych i międzybibliotecznych. Księgozbiór ogólny z zakresu prawa i administracji liczy ponad 40 tys. woluminów. Liczba książek z zakresu prawa oferowanych studentom i pracownikom Uniwersytetu Rzeszowskiego w BUR wynosi obecnie ok. 35 tys. woluminów. Na platformie Lex dostępnych jest ponadto 860 tytułów monografii prawniczych.

Dzięki dostępowi do Wirtualnej Biblioteki Nauki, a w jej ramach do platform: Springer, Elsevier, EBSCO, Willey-Blackwell, AIP/APS, IOP Science, JSTOR użytkownicy Biblioteki UR mogą korzystać z tytułów czasopism elektronicznych. Ponadto bazy oferują liczne informacje bibliograficzne oraz abstraktowe. Liczba elektronicznych czasopism ogólnie z zakresu prawa i administracji wynosi ponad 1400 tytułów. Czasopisma dostępne są poprzez wszystkie komputery z sieci uniwersyteckiej, a także zdalnie dla zweryfikowanych użytkowników poprzez serwer Proxy. W dostępie jest m. in. baza LEX Omega a także Polska Bibliografia Prawnicza.

W trakcie wizytacji ZO dokonał weryfikacji zasobów bibliotecznych, pod kątem dostępności literatury podstawowej i uzupełniającej, wskazanej w losowo wybranych sylabusach. Weryfikacji poddano sylabusy z następujących przedmiotów: *Prawo handlowe* – literatura podstawowa 6 pozycji, literatura uzupełniająca – 6 pozycji, *Postępowanie cywilne* – literatura podstawowa 5 pozycji, literatura uzupełniająca – 10 pozycji, *Prawo cywilne, prawo rzeczowe* – literatura podstawowa 6 pozycji, literatura uzupełniająca 9 pozycji, *Prawo konstytucyjne* – literatura podstawowa 2 pozycje, literatura uzupełniająca – 6 pozycji, *Prawo karne* – literatura podstawowa 3 pozycje, literatura uzupełniająca – 2 pozycje, *Prawo administracyjne* – literatura podstawowa 6 pozycji, literatura uzupełniająca – 7 pozycji. W analizowanym zestawieniu, w przypadku wszystkich sylabusów wszystkie wskazane pozycje znajdowały się w bibliotece. W sporadycznych przypadkach, występowały braki 1 – 2 pozycji z zakresu literatury uzupełniającej. W bibliotece dostępne były również nowsze wydania, niż te, które zostały wskazane w sylabusach. Należy poprawić sylabusy, wskazując w literaturze publikacje najnowsze

7.3

W ramach Wydziału dokonuje się monitorowania, oceny i doskonalenia infrastruktury bazy dydaktycznej i naukowej. Pozyskuje się środki finansowe, które przeznaczane są na przeprowadzenie bieżących remontów infrastruktury w celu unowocześnienia bazy dydaktycznej. W trakcie wizytacji ZO uzyskał szereg szczegółowych informacji dotyczących podejmowanych działań, między innymi na temat prac remontowych, prac związanych z ocieplaniem budynków. Rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej następuje także przy udziale interesariuszy wewnętrznych i z ich inicjatywy. W głównej mierze opiera się on na ocenie i współdziałaniu także z Samorządem Studentów oraz opiniach, sugestjach pracowników naukowo-dydaktycznych oraz studentów korzystających z bazy dydaktycznej.

Od roku akademickiego 2017/2018 wprowadzono ogólnouczelnianą procedurę monitorowania i przeglądu zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, pierwsze badanie na podstawie wytycznych opracowanych przez Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia odbędzie się w bieżącym roku akademickim. System biblioteczno-informacyjny jest stale monitorowany. Szczególną uwagę poświęca się weryfikacji oraz aktualizacji zasobów bibliotecznych niezbędnych do pracy dydaktycznej i naukowej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Prawa i Administracji dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności dydaktycznej na ocenianym kierunku studiów. Kryterium dotyczące infrastruktury zostało ocenione na „w pełni”, ponieważ

liczba, stan i wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych, w tym pracowni komputerowej, wykorzystywanych w ramach zajęć na ocenianym kierunku, w pełni zaspokajają potrzeby dydaktyczne. Są one dostosowane do liczby studentów oraz wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny. Jest to niewątpliwie mocna strona ocenianego kryterium.. Wszystkie pomieszczenia dydaktyczne Uczelni są wyposażone w sprzęt multimedialny, co ze względu na przyjęte metody kształcenia, stanowi – w ocenie ZO – warunek zapewniający osiągnięcie efektów kształcenia. Mocną stroną jest również zapewnienie odpowiednich warunków w miejscach, w których studenci odbywają praktyki zawodowe.

Baza dydaktyczna i naukowa (pomieszczenia dla kadry naukowo-dydaktycznej) jest dostosowana do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia oraz umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów kształcenia. Jest ona nowoczesna, bezpieczna pod względem przepisów BHP oraz dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Z punktu widzenia potrzeb ocenianego kierunku oraz dostępu do literatury wskazanej w kartach przedmiotu, ZO pozytywnie ocenia zasoby biblioteki, możliwości korzystania studentów kierunku *prawo* z tych zasobów oraz z internetowych baz danych. Występujące niedogodności, w postaci braku wyodrębnionej biblioteki Wydziałowej, nie mają istotnego znaczenia dla realizacji procesu kształcenia.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Studenci ocenianego kierunku podczas spotkania z ZO przyznali, że dokonali w pełni świadomego wyboru, rozpoczynając studia na kierunku *prawo* w Uniwersytecie Rzeszowskim. Najważniejszymi z powodów rekrutacji były prestiż studiów oraz dobre opinie absolwentów. Dla studentów istotne jest, aby modułowe i kierunkowe efekty kształcenia były przydatne w podejmowanej pracy zawodowej, na co wpływ ma również w ich opinii konieczność jak najszerzego praktycznego wymiaru zajęć. Studenci wskazywali na dobre rozwiązania w tym zakresie, takie jak prowadzenie kursu z podstaw retoryki. Warto również wyróżnić realizację materiału z procesu karnego i możliwość zaliczenia przedmiotu poprzez udział w symulacji rozprawy karnej. Studenci ocenianego kierunku wyrazili opinię, że szczególnie ważnym dla nich aspektem jest dalsze zwiększanie oferty zajęć praktycznych, takich jak warsztaty z pisania

pism procesowych. Pod kół naukowych nauczyciele akademicy prowadzą takie zajęcia, ale warto rozważyć poszerzenie oferty o kolejne grupy ćwiczeniowe prowadzone w ramach przedmiotów proceduralnych. Studenci ocenianego kierunku pozytywnie w tym kontekście oceniają również możliwość rozwiązywania kazusów na zajęciach, co pozwala w praktyce utrwalać uzyskiwane efekty kształcenia. W opinii studentów ocenianego kierunku kształcenie powinno uwzględniać drogą zawodową, jaką wybierze potem student. Jednostka w ich opinii dobrze wywiązuje się z konieczności przygotowania studenta do egzaminów wstępnych na aplikacje prawnicze, ale też konieczności uzyskiwania efektów kształcenia przez osoby, które decydują się na przyjęcie innej ścieżki zawodowej, takiej jak praca m.in. w urzędach administracji publicznej. Podkreślono przy tym, iż dobrym kierunkiem doskonalenia byłoby dalsze profilowanie zajęć w tym kierunku, uwzględniając przy tym ich praktyczny wymiar.

Nauczyciele akademicy są dla studentów dostępni podczas konsultacji. Odbywają się one w terminach dostosowanych do planu zajęć studentów. Studenci korzystają z możliwości kontaktu z nauczycielami akademickimi za pośrednictwem poczty elektronicznej, otrzymując odpowiedzi niezwłocznie. System rozpatrywania próśb i zażaleń w opinii studentów działa sprawnie. Studenci zgłaszają swoje postulaty poprzez Samorząd Studencki. Podczas wizytacji odbyło się spotkanie z przedstawicielami samorządu, którzy stwierdzili, że otrzymują pełne wsparcie organizacyjne i finansowe ze strony Uczelni. Studenci mają również możliwość bezpośredniego kontaktu w sprawach studenckich z Władzami Jednostki, z którego korzystają. Studenci pozytywnie oceniają otwartość Władz Dziekańskich na sprawy, wnioski i postulaty formułowane przez nich.

Samorząd Studencki prowadzi nie tylko działalność związaną ze wsparciem merytorycznym studenta, gdzie może liczyć na pomoc Władz Jednostki oraz pracowników administracyjnych. Samorząd wydziałowy ściśle współpracuje ze swoimi uczelnianymi strukturami. Działalność samorządu koncentruje się m.in. na wsparciu studentów w ich indywidualnych sprawach związanych z tokiem kształcenia. Warto podkreślić, że przy wsparciu Władz Wydziału oraz Parlamentu Studentów PSRP, Samorząd Studencki organizuje szkolenia z zakresu organizacji procesu przyznawania pomocy materialnej kierowane m.in. do studentów kierunku *prawo*. Ponadto studenci obecni podczas spotkania z ZO wskazali na rolę samorządu w animacji życia kulturalnego studentów, wydarzenia te organizowane są również przy wsparciu Władz Wydziału bądź Uniwersytetu.

Studenci aktywnie realizują swoje zainteresowania działając w kołach naukowych, zorganizowanych tematycznie wokół określonych gałęzi prawa. Studenci zrzeszają się m.in. w Kołach Naukowych „Prawa administracyjnego”, „Prawa karnego Iustitia”, „Prawa finansowego i podatkowego” czy też „Prawa międzynarodowego i europejskiego”. Członkowie kół naukowych uczestniczą w konferencjach, przygotowują publikację, prowadząc przy tym badania naukowe. Istotnym elementem ich działalności jest współorganizowanie wraz z katedrami prowadzącymi przedmioty konkursów przedmiotowych, w których laureaci mogą uzyskać ocenę z odpowiedniego kursu. Jednym z ostatnich wydarzeń realizowanych przez koła naukowe było Seminarium Naukowe pt.: *"Ustrój polityczno-prawny państw bałkańskich"*. Podczas tego wydarzenia prelegenci omówili istotne kwestie dotyczące krajów Europy Południowej (Grecja, Chorwacja, Albania, Czarnogóra, Kosowo, jak i Macedonia, Bułgaria czy też Bośnia i Hercegowina).

Studenci Wydziału zrzeszają się również w ramach oddziału Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa, ELSA Rzeszów. Organizacja zajmuje się głównie organizowaniem praktyk i staży (w tym również płatnych), otrzymując przy tym wsparcie ze strony Jednostki. Warty wyróżnienia wydarzeniem z perspektywy studentów są Dni Edukacji Prawniczej. Jest to trzydniowy, ogólnopolski projekt odbywający się cyklicznie w listopadzie. DEP ma na celu w głównej mierze ukazanie perspektyw, jakie otwierają się przed absolwentami studiów prawniczych, poprzez liczne warsztaty i spotkania studenci mają szansę zdobycia i rozwijania umiejętności potrzebnych w czasie nauki, jak również w przyszłej pracy zawodowej. W ramach DEP organizowane są spotkania, dyskusje, warsztaty, prezentacje zawodów prawniczych, firm prawniczych i konsultingowych. Istotna z perspektywy studentów jest również możliwość działalności w ramach Uczelnianej Poradni Prawnej Uniwersytetu Rzeszowskiego. Głównym celem organizacji jest pomoc osobom niezamożnym w rozwiązywaniu problemów prawnych. Studenci przygotowują wzory pozwów i innych pism procesowych, co sprzyja uzyskiwaniu przez nich kierunkowych efektów kształcenia.

Pomoce naukowe niezbędne do uzyskania odpowiednich efektów kształcenia są w opinii studentów przydatne. Jakość materiałów dydaktycznych jest oceniana pozytywnie. Nauczyciele akademicy wysyłają materiały na swoje zajęcia za pośrednictwem poczty elektronicznej do wszystkich studentów uczestniczących w kursach. Z perspektywy studentów ocenianego kierunku materiały wysyłane drogą elektroniczną są na odpowiednim poziomie, adekwatne do treści omawianej na zajęciach. Podczas spotkania ZO rozmawiał ze studentami na temat nauczania na odległość, które obecnie nie znajduje zastosowania przez Jednostkę. W opinii studentów kierunkowe metody i formy kształcenia są dla nich odpowiednie, a charakterystyka ocenianego kierunku nie wymaga zmian w tym zakresie.

Pozytywnie należy ocenić ofertę praktyk i staży, oferowaną przez Jednostkę za pośrednictwem Biura Karier. Pracownicy naukowo-dydaktyczni wraz z Samorządem Studenckim Wydziału oraz we współpracy z Siecią Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich przeprowadzili cykl szkoleń i warsztatów z zakresu pozyskiwania funduszy europejskich. Organizowane są spotkania oraz warsztaty z praktykami – potencjalnymi pracodawcami, którzy przybliżają charakter i rodzaj pracy, a także wskazują na wymagane umiejętności niezbędne do wykonywania pracy przez potencjalnego pracownika. Odbywają się również indywidualne sesje doradztwa zawodowego.

Kolejnym z aspektów wsparcia studentów jest organizacja ich udziału w programach wymiany międzynarodowej. Studenci mogą skorzystać z oferty wyjazdu do wybranej uczelni z listy proponowanej przez Jednostkę. Pozytywnie należy ocenić akcje informacyjne przeprowadzane w tym zakresie, pozwalają one uzyskać studentom pełną wiedzę o procedurach obowiązujących przy rekrutacji do udziału w wymianie, a także dotyczące zaliczenia przedmiotów realizowanych zagranicą do programu studiów.

Jednostka zdefiniowała zasady, według których powinna wspierać proces kształcenia studentów z niepełnosprawnościami. Z perspektywy studentów działania podejmowane w tym zakresie należy ocenić pozytywnie. W ramach Uczelni działa Biuro Osób Niepełnosprawnych, do którego podstawowych zadań należy pomoc studentom z orzeczoną niepełnosprawnością. Ponadto w ramach Biura działa Konsultant Wydziałowy ds. Osób Niepełnosprawnych. Studenci przyznali, że według ich wiedzy Jednostka odpowiednio realizuje swoje zadania, jednakże podczas spotkania z ZO nie były obecne osoby z niepełnosprawnościami.

Studenci ocenianego kierunku podkreślili, że istotne z ich punktu widzenia jest zapewnienie możliwości realizacji indywidualnej ścieżki kształcenia. Jest to możliwe dzięki korzystaniu przez studenta z indywidualizacji studiów, dostosowanej do jego zainteresowań naukowych, bądź wynikającej z sytuacji życiowej. Studenci korzystają w praktyce z zaproponowanych rozwiązań, co pozwala im m.in. realizować dodatkowe praktyki lub podejmować pracę zawodową już w trakcie trwania studiów.

Studenci co do zasady pozytywnie oceniają jakość obsługi administracyjnej w sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną. Podkreślono przy tym skuteczność rozwiązania polegającej na przydziale pracowników do konkretnego rocznika studiów. Wskazano na sporadyczne problemy z opóźnieniem załatwianych spraw, są to jednak wyłącznie pojedyncze przypadki. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Godziny otwarcia Dziekanatu są dogodnie dla studentów. Wydział korzysta z narzędzi informatycznych (Wirtualna Uczelnia), za pomocą których studenci mają możliwość załatwienia spraw dotyczących toku studiów, to rozwiązanie jest uważane przez studentów za skuteczne.

8.2.

Podstawowym narzędziem wykorzystywanym przez Uczelnię w zakresie monitorowania oraz wspierania i doskonalenia systemu opieki oraz kadry kształcącej studentów jest ankietyzacja zajęć dydaktycznych, dokonywana w odniesieniu do każdego prowadzącego. Ankietyzacja jest przeprowadzona drogą elektroniczną w systemie Wirtualna Uczelnia. Studenci wypełniają formularz ankiety anonimowo i dobrowolnie. Formularz ankiety umożliwia odpowiedź na pytania zamknięte w skali punktowej, a także pozostawia miejsce na swobodną wypowiedź. Studenci wyrazili opinię, że wypełniane przez nich ankiety przyczyniają się do doskonalenia jakości kształcenia. Ponadto studenci wypełniają formularze ankiet w odniesieniu do obsługi administracyjnej. Promocję procesu ankietyzacji wspiera Samorząd Studencki, a wyniki są analizowane przez Władze Wydziału z udziałem przedstawicieli studenckich.

Informacje o formach opieki nad studentami mogą studenci uzyskać za pośrednictwem strony internetowej Jednostki. Wszelkie pojawiające się na niej informacje są na bieżąco aktualizowane. Subsidiarnie Jednostka publikuje informację w wersji papierowej na tablicach ogłoszeń, ponadto innym źródłem w tym zakresie są pracownicy administracyjni w Dziekanacie. W opinii studentów wprowadzone rozwiązania są skuteczne w kontekście zapewniania dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia. Informacje przekazywane studentom są kompleksowe, dotyczą wszystkich interesujących ich aspektów, a także łatwo dostępne i aktualne.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System opieki i wsparcia studentów jest kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Działalność Jednostki w tym zakresie uwzględnia wszystkie pojawiające się potrzeby, jest również dostępny dla każdego ze studentów. Istotne dla studentów ocenianego kierunku jest to aby kształcenie uwzględniało wszechstronny wybór realizowanej przez nich drogi zawodowej. Z perspektywy studentów odpowiednio realizuje się zadania w tym zakresie. System wsparcia jest wieloaspektowy, szczególnie pozytywnie należy

go ocenić w kontekście działalności studenckiej, w którą studenci *prawa* są mocno zaangażowani. Działalność Samorządu Studenckiego jest wspierana przez władze Wydziału, podobnie jak ELSA Rzeszów, Uczelnianej Poradni Prawnej i kół naukowych. Warto w kontekście rozwoju kierunku rozważyć dalsze poszerzenie wymiaru praktycznego zajęć, co spełniałoby oczekiwania studentów, a byłoby również z pewnością interesujące z perspektywy kandydatów na studia.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Zwiększenie praktycznego wymiaru realizowanych zajęć.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Polska Komisja Akredytacyjna, po raz pierwszy, oceniała jakość kształcenia, na kierunku *prawo*.

